

Stručný obsah

Předmluva

1. Úvod do makroekonomie 1

Část první: Základní makroekonomické problémy

2. Makroekonomický produkt a důchod 19
3. Celkové výdaje a produkt 34
4. Agregátní poptávka, agregátní nabídka 65
5. Ekonomický růst 90
6. Peníze a trh peněz 116
7. Otevřená ekonomika 139

Část druhá: Hlavní makroekonomické nestability

8. Hospodářské cykly 160
9. Nezaměstnanost 177
10. Inflace 196
11. Vnější ekonomická rovnováha 222

Část třetí: Stabilizační makroekonomické politiky

12. Měnová politika 240
13. Rozpočet a fiskální politika 261
14. Zahraničněekonomická politika 283

Seznam použitých symbolů a značek 306

Literatura 309

Rejstřík jmenný 311

Rejstřík věcný 313

Podrobný obsah

Předmluva

1 Úvod do makroekonomie	1
1.1 Mikroekonomie a makroekonomie Ekonomie. Mikro- a makroekonomie. Vztah mikro- a makroekonomie.	1
1.2 Makroekonomické subjekty, makroekonomický koloběh Sektor domácnosti. Sektor podniky. Sektor vláda. Sektor zahraničí. Makroekonomický koloběh.	3
1.3 Základní makroekonomické veličiny Produkt. Zaměstnanost. Cenová hladina. Vnější ekonomická pozice.	8
1.4 Stabilizační makroekonomická politika Makroekonomická stabilita. Fluktuace makroekonomických veličin. Liberalismus. Intervencionismus. Stabilizační politika. Strukturální politika. Pozitivní a normativní funkce makroekonomie.	10
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	15

Část první: Základní makroekonomické problémy

2 Makroekonomický produkt a důchod	19
2.1 Makroekonomický výstup Výstup a <i>HDP</i> . Čistý ekonomický blahobyť. Národní bohatství.	19
2.2 Přidaná hodnota Meziprodukty. Přidaná hodnota. Finální statky. Hrubý a čistý produkt, <i>HDP</i> a <i>HNP</i> .	21
2.3 Národní důchod Národní důchod. Disponibilní důchod.	23
2.4 Užítí produktu Výdaje na finální statky. Srovnání tří metod. Produkt nominální a reálný.	25
2.5 Základní makroekonomické identity Identita. Základní identity. Interpretace identit. Identita investic a úspor.	28
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	31

3	Celkové výdaje a produkt	34
3.1	Charakteristika modelu Celkové plánované výdaje. Předpoklady modelu.	34
3.2	Dvousektorový model: spotřeba a investice Spotřební výdaje domácností. Úspory domácností. Dlouhodobý vývoj spotřebních výdajů. Investiční výdaje.	35
3.3	Rovnovážný produkt. Výdajový multiplikátor Rovnovážný produkt. Výdajový multiplikátor. Paradox spořivosti.	45
3.4	Třísektorový model: vládní výdaje a daně Vládní výdaje. Daně. Rovnovážný produkt. Další multiplikátory.	52
3.5	Čtyřsektorový model: čistý export Čistý export. Rovnovážný produkt a výdajový multiplikátor v otevřené ekonomice. Multiplikátor čistého exportu.	56
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	61
4	Agregátní poptávka, agregátní nabídka	65
4.1	Agregátní poptávka Křivka agregátní poptávky. Poptávkové šoky.	66
4.2	Agregátní nabídka – keynesiánský přístup Obecně k agregátní nabídce. Keynesiánský přístup v krátkém období. Nabídkové šoky. Dlouhé období – potenciální produkt. Cyklická nedobrovolná nezaměstnanost. Změna nabídky.	70
4.3	Agregátní nabídka v monetaristickém pojetí Krátké období. Přirozená úroveň produktu. Dobrovolná cyklická nezaměstnanost.	82
4.4	Agregátní nabídka v klasickém pojetí Klasická křivka agregátní nabídky. Nová klasická makroekonomie.	83
4.5	Makroekonomická rovnováha Rovnovážný produkt, rovnovážná cenová hladina. Krátkodobá a dlouhodobá rovnováha. Kvantitativní rovnice.	85
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	87
5	Ekonomický růst	90
5.1	Pojetí ekonomického růstu Ekonomický růst. Měření vývoje produktu. Růst a rozvoj. Stadiální teorie vývoje.	90
5.2	Zdroje ekonomického růstu Složky zdrojů růstu. Kvantitativní a kvalitativní zdroje. Produktivita výrobních faktorů. Kapitálová vybavenost práce. Růstové účetnictví. Agregátní produkční funkce.	94

5.3	Modely ekonomického růstu	98
	Klasické modely. Neoklasický model. Keynesiánské modely. Škola mezi růstu. Trvale udržitelný rozvoj. Globální problémy růstu.	
5.4	Bariéry růstu, překonání nerozvinutosti	104
	Ekonomická úroveň. Ukazatel lidského rozvoje. Bariéry ekonomického růstu. Překonání nerozvinutosti. Nerovnoměrný vývoj.	
5.5	Prorůstová politika (ekonomie strany nabídky)	111
	Zdanění důchodů. Uplatnění a výsledky.	
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	112
6	Peníze a trh peněz	116
6.1	Funkce a formy peněz	116
	Funkce peněz. Formy peněz. Peněžní zásoba.	
6.2	Komerční banky, centrální banka	119
	Finanční zprostředkovatelé. Komerční banky. Centrální banka.	
6.3	Tvorba peněz	122
	Zdroje tvorby peněz. Multiplikovaná expanze bankovních depozit. Jednoduchý multiplikátor depozitních peněz. Měnová báze. Restrikce peněžní zásoby. Rozšíření multiplikátoru.	
6.4	Trh peněz, úroková sazba	127
	Trh peněz. Úroková sazba. Nabídka peněz. Poptávka po penězích. Rovnováha na trhu peněz.	
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	135
7	Otevřená ekonomika	139
7.1	Otevřenost ekonomiky	139
7.2	Teorie mezinárodního obchodu	140
	Model dvě země, dva výrobky. Přínosy z obchodu. Rozšíření modelu. Dynamizace komparativních výhod. Komparativní výhod v praxi.	
7.3	Mezinárodní pohyb kapitálu	146
	Příčiny mezinárodního pohybu kapitálu. Zhodnocení finančních aktiv. Krátkodobý a dlouhodobý kapitál.	
7.4	Měnový kurs a jeho determinanty	148
	Měnový kurs. Měnový trh. Parita kupních sil. Alternativní přístupy. Znehodnocení a podhodnocení kursu.	
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	156

Část druhá: Hlavní makroekonomické nestability

8	Hospodářské cykly	160
8.1	Charakteristika cyklu Charakteristika cyklu. Fáze hospodářského cyklu. Historický vývoj.	160
8.2	Mechanismus cyklu Kolísání agregátní poptávky a nabídky. Dílčí přístupy (teorie konjunktury). Alternativní koncepce.	166
8.3	Důsledky hospodářských cyklů Ekonomické důsledky. Politické důsledky.	171
8.4	Proticyklická politika Aktivistická keynesiánská politika. Alternativní přístupy. Předvídaní cyklů, konjunkturální indikátory.	171
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	173
9	Nezaměstnanost	177
9.1	Definice a měření nezaměstnanosti Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo. Míra nezaměstnanosti. Skrytá nezaměstnanost.	177
9.2	Příčiny nezaměstnanosti a její formy Trh práce. Frikční nezaměstnanost. Strukturální nezaměstnanost. Plná zaměstnanost. Cyklická nezaměstnanost. Přirozená míra nezaměstnanosti.	179
9.3	Důsledky nezaměstnanosti Ekonomické důsledky. Sociální důsledky.	188
9.4	Snížování nezaměstnanosti Dávky v nezaměstnanosti. Aktivní politika zaměstnanosti.	191
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	193
10	Inflace	196
10.1	Definice a měření inflace Inflace a deflace. Míra inflace. Měření cenové hladiny. Skrytá inflace. Nevyrovnaná inflace.	196
10.2	Příčiny a formy inflace Poptávková inflace. Nákladová inflace. Růst mezd a inflace. "Dovoz inflace". Setrvačná inflace. <i>NAIRU</i> .	202
10.3	Důsledky inflace Vliv inflace na reálné důchody. Vliv inflace na reálnou hodnotu bohatství. Dodatečné náklady. Vliv inflace na ekonomickou aktivitu. Stupně závažnosti inflace.	208

10.4 Protiinflační politika	211
Regulace agregátní poptávky. Monetaristický přístup. Důchodová politika.	
10.5 Inflace a nezaměstnanost. Phillipsovy křivky	214
Původní Phillipsovy křivky. Rozšíření Phillipsovy křivky. Snižování inflace. Nová klasická makroekonomie.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	218
11 Vnější ekonomická rovnováha	222
11.1 Platební bilance, zahraniční zadluženost	222
Platební bilance. Horizontální struktura. Vertikální struktura. Zahraněční zadluženost. Stadia zadluženosti.	
11.2 Příčiny a formy vnější nerovnováhy	227
Vyrovnaný čistý export. Vyrovnaná platební bilance.	
11.3 Důsledky vnější nerovnováhy	230
Přebytkový čistý export. Deficitní čistý export. Nevyrovnaná platební bilance.	
11.4 Mechanismus vnější rovnováhy	233
Cenový mechanismus. Důchodový mechanismus. Kursový mechanismus. Vyrovnaní celkové platební bilance. Vládní regulace vnější rovnováhy.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	236
Část třetí: Stabilizační makroekonomické politiky	
12 Měnová politika	240
12.1 Cíle a nástroje měnové politiky	240
Charakteristika měnové politiky. Nepřímé nástroje měnové politiky. Přímé nástroje měnové politiky. Cíle měnové politiky.	
12.2 Keynesiánský přístup k měnové politice	244
Celková charakteristika. Keynesiánský transmisní mechanismus. Dlouhodobý účinek měnové politiky. Bariéry účinnosti. Měnová politika v otevřené ekonomice. Praktická uplatnění.	
12.3 Monetaristický přístup k měnové politice	251
Klasická východiska. Kvantitativní teorie peněz. Monetaristická verze <i>KTP</i> . Monetaristická měnová politika. Bariéry účinnosti. Praktické uplatnění.	
12.4 Alternativní přístupy	256
Fixní měnové kursy. Úvěrový kanál měnové politiky. Přímé cílování inflace.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	258

13 Rozpočet a fiskální politika	261
13.1 Charakteristika rozpočtu	261
Rozpočtová soustava. Příjmy a výdaje rozpočtu. Rozpočtové saldo. Velikost rozpočtu.	
13.2 Keynesiánská fiskální politika	264
Funkce rozpočtu. Nástroje fiskální politiky. Strukturální a cyklický rozpočet. Cíle fiskální politiky. Bariéry účinnosti.	
13.3 Alternativní přístupy	273
Klasický případ. Monetaristický přístup. Barrova – Ricardova hypotéza. Ekonomie strany nabídky.	
13.4 Vládní deficity a dluhy	276
Dlouhodobě vyrovnaný rozpočet. Bariéry vyrovnanosti rozpočtu. Dopady veřejného dluhu.	
13.5 Koordinace měnové a fiskální politiky	278
Řízení agregátní poptávky. Řízení struktury produktu.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	280
14 Zahraničněekonomická politika	283
14.1 Protekcionismus versus volný obchod	283
Nástroje protekcionismu. Cíle protekcionismu. Důsledky protekcionismu. Oprávněný protekcionismus? Proexportní politika. Regulace mezinárodního pohybu kapitálu.	
14.2 Regulace měnových kursů	289
Kursy neregulované. Kursy regulované. Formy intervenovaných kursů. Stabilní a nestabilní kursy. Cíle kursových regulací.	
14.3 Mezinárodní koordinace ekonomických intervencí	295
Přínosy mezinárodní koordinace. Formy mezinárodní koordinace. Mezinárodní měnový fond a Světová banka.	
14.4 Sjednocování národních ekonomik	299
Přínosy sjednocení. Mechanismy sjednocování. Stupně sjednocování. Předpoklady hospodářského sjednocení. Evropská unie (popisná část).	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	302
Seznam použitých symbolů a značek	306
Literatura	309
1. Doporučená učebnicová literatura	
2. Doporučené statistické zdroje	
Rejstřík jmenný	311
Rejstřík věcný	313